

til det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen), der jo ikke nøjedes med at udtale sig om de enkelte Bestemmelser i det foreliggende Lovforslag, men tillige fremsatte sit og Husmandsstandens Syn paa, hvad der principielt burde gøres, for at man kunde faa en virkelig god og brugbar Lov om Jord til Landarbejdere. Jeg kan med Glæde konstatere, at de Udtalelser, der herom faldt fra det ærede Medlem, paa det nøjeste falder sammen med de Udtalelser, Socialdemokratiets Repræsentanter her i Tinget har gjort gældende i alle de Aar, der har været Tale om dette Spørgsmaal. Jeg kan med saa meget større Glæde udtale min Tilslutning til, hvad det ærede Medlem sagde om det principielle i denne Sag, som han her talte paa Husmandsstandens Vegne. Det viser sig, altsaa, at Socialdemokratiet i det store og hele i sit Standpunkt har været i god Overensstemmelse med, hvad Husmændene maatte og vilde kræve. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg læse op netop denne Del af det ærede Medlems Tale, som angaar det principielle Spørgsmaal om, hvorledes man bør skaffe Jord til Veje til Landarbejderne. Han sagde: „Hvilken Vej skal Staten gaa, naar den direkte skal støtte Oprettelsen af Husmandsbrug? Vi mener der, at naar de heldige Virkninger, som jeg før nævned, skal naas, kan det kun ske ved, at Staten ejer den Jord, hvorpaa Statshusmændene opretter deres Brug. Staten skal stille til Disposition den Jord, den sidder inde med, og den, som den i Fremtiden efter Løsningen af Spørgsmaalet om Len og Stamhuse og ad anden Vej vil komme i Besiddelse af, og Jorden skal ikke betales af Brugerne, men forrentes efter den Værdi, som vedkommende Jordstykke til enhver Tid har“. Disse Udtalelser er ikke paa nogen Maade i Strid med, hvad Socialdemokraternes Repræsentanter Gang paa Gang har krævet, og det glæder mig. Det ærede Medlem udtalte sig i øvrigt om, hvorledes Jordspørgsmaalet fremtidig kan løses. Jeg skønner heller ikke her, at hans Udtalelser er anderledes end, at de aabner Muligheden for fremtidig frugtbringende Samarbejde mellem det ærede Medlem som Repræsentant for Husmandsorganisationerne og Socialdemokratiet.

Jeg fremhævede i Gaar, at det selv-

følgelig var en Forbedring af den gældende Lov, at Laaneværdien efter det foreliggende Lovforslag sættes op fra 6,500 Kr. til 8,000 Kr., og at der i visse Tilfælde kan gaas endnu højere. Men jeg føjede til, og det vil jeg gentage, at Loven ogsaa indeholder Bestemmelser, der for Landarbejderne forringer dens Værdi. Det har man villet bestride Rigtigheden af, men det kan dog ikke nægtes, at en Forhøjelse af Renten fra 3 til 4 pCt. nødvendigvis maa betyde, at det vil blive vanskeligere for Landarbejdere eller Husmænd, der faar Jord, navnlig i de første Aar at udrede, hvad de skal, til Staten saavel som at udrede andre Afgifter. Den højtærede Landbrugsminister sagde, at det var rimeligt, at man krævede en Forhøjelse af Renten, selv om det var beklageligt, thi Forholdet var det, at Renten var i stadig Stigning. Det er nu ikke ganske rigtigt. I Øjeblikket er Renten dalende, i den senere Tid endogsaa ret betydeligt, og det er i det hele taget et Spørgsmaal, om man af Hensyn til en øjeblikkelig, forbigaende Stigning af Renten for Staten skal forhøje Renten af de Laan, som skal ydes til Landarbejdere til Oprettelse af Husmandsbrug. Selvfølgelig er Rentespørgsmaalet ikke noget Principspørgsmaal, men det har dog økonomisk Betydning for Landarbejderne, der søger Laanene, og det er det, jeg har villet paapege. Det er rigtigt, at jeg ikke udtalte mig absolut afvisende overfor Tanken om Renteforhøjelse, naar den endelige Udformning af Lovforslaget i øvrigt blev en saadan, at de Forbedringer, der var indførte i det, opvejede Landarbejdernes Tab ved Renteforhøjelsen. Det glæder mig, at den højtærede Landbrugsminister er rede til i Udvalget at forhandle herom.

En anden Bestemmelse af Vigtighed, jeg paapegede, var Bestemmelsen om, at de Landarbejdere, der søger Laan af Staten, skal møde med 800 Kr., naar de søger Laan efter den Maksimalgrænse, der er fastsat i Loven, altsaa 8,000 Kr. Jeg har gjort opmærksom paa, at dette var uheldigt. Med de høje Priser paa Jord, Bygninger og Besætning vil en Landarbejder, som ellers var kvalificeret til at komme i Betragtning, ved denne Bestemmelse kunne blive afskaaret derfra, fordi han ikke kunde præstere det Beløb, her er Tale om. Det fore-